

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Capvt II. De humilitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

siſſimam: vt diſcant omnes reges & principes terræ, non eã habere cõtempri, ſed ſuſcipere & venerari ſicut verè chariſſimã; quam cęli & terræ rex ſuper omnes reges, in ſacra ſua dedicauit infantia. Si non creditis verbis meis operibus credite. Ite ergo, & videte locum, vbi poſitus erat Dominus, aut in præſepio, aut in ſepulchro. Nõne ego ipſe ſum Chriſtus. Palpate ergo & videte, quia diuitias & voluptates non habeo, ſed pannos & ſudarium. Iam credite, quia diues non ſum, & paupertatem meã diligite. Hęc ad laudẽ paupertatis ſufficiant, quæ verè laudabilis eſt, & ab omnibus Dei ſeruis multũ amari debet; quia Deus illam & omnes ſãcti, cunctis diuitiis mundi præferebant.

CAPVT II.

De humilitate.

1. SED conſequenter ad virtutẽ humilitatis tranſeamus. Humilitas enim, ſi paupertati coniuncta nõ fuerit. Deo placere paupertas non poteſt. Sicut igitur de paupertate, ita (Domine Deus meus) & de humilitate loquere mihi. Multis modis iſtam commendari in ſcripturis tuis audio, & miris in te modis emiſſiſſe præ cęteris inuenio. Quis ſic verã humilitatem oſtendere & docere potuit, quem admodũ Deus homo factus. Vnde aperte omnibus dicit: *Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.* Matth. 11. Et ſi aliud exemplum verę humilitatis non haberem; quam te Dominum meum Ieſum, nec aliã humiliandi cauſam, omnino ipſe ſolus ſufficeret. Quam ſequar, ſi te non ſequor? Cui credam, ſi tibi nõ credo? Quis mihi perſuadere poterit, quòd humilitas eſt via regni cęleſtis: ſi ille non valet, qui de cęlo venit? Vſquequo inſipientis eris anima mea, ambulans per vias non rectas, ſemper errans, & ad veritatem nunquam perueniens?

Paupertas
ingrata
Deo abſq;
humilitate.

2. Ecce humilitas via eſt, & alia non eſt. Ego (inquit) ſum via, Ioan. 14. veritas, & vita. Humilia te, inclina te queſo anima mea, & erit Chriſtus vita tua. Noli attendere, quid alij dicant; ſed vide, quid Chriſtus hominibus dicit: *Nolite timere puſillus grex, quia complacuit Patri meo, dare vobis regnum.* Luce 12. Hinc ruruſus & in alio loco exultans in Spiritu ſancto, ad Patrem ait: *Confiteor tibi Pater, Domine cęli & terra, quia abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & reuelatiſti ea paruulis.* Matth. 13. Ita Pater, quoniã ſic beneplaciũ eſt ante te. Quid tibi videtur de Chriſto, cuius filius eſt? Verè Filius Dei erat homo iſte. Si ille in mundo nihil habere voluit, qui omnia cum Patre condidit, quid tu adhuc in illo quæris & diligis? Time, quod dicit: *Vos de mundo eſtis.* Cũ Ieſus eſſet adhuc cũ diſcipulis ſuis, & hora appropinquaret paſſionis, volens illis exẽplum Ioan. 13.

dare perfecte humilitatis ac mutue dilectionis: surgit à cœna, & ponit vestimenta sua, & mittit aquâ in peluim, cœpitque lauare pedes discipulorum suorum. Et ait illis: Scitis, quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister & Domine, & bene dicitis. Si ego Dominus & magister vestros laui pedes, & vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis, vt & vos ita faciatis. O verè summum humilitatis exemplum! Deus, ecce, hominum seruus factus est, & homo adhuc homini potius Deo subiectus non est. Confundantur & reuerentur omnes superbi quia contempserunt consilium Filij Dei.

3. Vicisti nos Domine Iesu, vicisti nos humilitate tua; ecce confundimur in superbia nostra. Confusio operuit faciem nostram. Quid (inquis) facere debui tibi & superbe, & nõ feci? Cur respicis in me? Putas, quòd sis melior me? Si nõ hoc apparet tibi, forsitan humiliasses te, nunc verò superbia tua ascendit semper. Cõuertimini filij hominũ, & nolite ascendere, quia nõ sum vobiscũ. Si enim ascenderitis, cadetis corã inimicis vestris, & subsannabũt vos; & cognoscetis, quia superbis resisto. Humiliamini sub potenti manu meã, & exaltabo vos. Omnis enim, qui se humiliat, exaltabitur; & qui se exaltat, humiliabitur. Quamto volebant ascendere, & ceciderunt quasi lapis in profundũ? Pharaõ & curus eius submersi sunt in mari rubro: Adã & Eva expulsi sunt de paradiso: Angelus, & qui cũ eo erant, proiecti sunt de celo. Et hi omnes propter ascensũ montis superbiæ, corruerunt in damnationẽ mortis æternæ. Heu heu Domine, à facie furoris iræ tuæ quis sustinebit? Deiecisti eos, dũ alleuarentur. Cecidit cecidit Babylon, & facta est ruina eius magna. Sed quid faciã miser? quò fugiam? Tremẽs factus sum ego & timeo, quia Deus nec Angelis nec hominibus superbientibus pepercit. Vã mihi, si sic ascendero; & vã iterum mihi, si non descendero.

4. Quis ostendit mihi viam, per quam possim securè & sine periculo ambulare? Ego (inquit Dominus) sum via: per me si introieris, saluaberis. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & scandalũ non erit vobis, quemadmodũ contigit superbis. Ego lux mundi: Qui sequitur me, nõ ambulat in tenebris, sed habebit lumẽ vitæ. Ego forma iustitiæ, ego exẽplar humilitatis, Ego pastor bonus, qui pascos oues meas. Paut eos in innocentia cordis mei, & in verbis oris mei confortauì illos, Domine, qui pascis me à inuenture meã, ne derelinquas me. Spiritus tuus bonus deducet me in terrã rectã, propter nomen tuũ viuificabis me in humilitate tua. Ipsa est, quæ saluam faciet animã meã, & ab æternis casibus custodiet eã. Si fuero humilis, saluus ero. *Memorato mei Domine, ait humilis & contritus latro, cùm veneris in regnũ*

1. Pet. 5.
Lucã 14.

Exod. 15.
Gen. 3.
Isaia 14.

Psal. 72.

Ioan. 10.
Eccl. 24.

Ioan. 8.
Ioan. 10.
Psal. 77.

Psal. 142.

Lucã 23.

tuum. Et dixit illi Iesus; *Amē dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.*
 O quāta est virtus humilitatis, quā latroni aperuit gaudia para-
 didi? *Adam ubi es? Domine (inquit) vocē tuā audiui, & timui, eo quod*
nudus essem. Miser, quis te nudauit, nisi superbia tua? *Eritis sicut*
dy, aiebat princeps vester. Mentita est iniquitas sibi, & factus
 est ille, & ecce filii eius omnes miseris & nihil deitatis inuen-
 erunt viri diuitiarū in manibus suis, sed labores & dolores cō-
 prehenderunt eos. Melior est ergo iste humilis latro, quā Adam
 quondam iustus & elatus. Per humilitatem suam iſto ascendit,
 per superbiam ille descendit. Sed quid dixi descendit? Vtinam
 descendisset: nunc autem cecidit in latrones, qui etiam despo-
 liauerunt eum; quia superbia nunquam descendit, sed semper
 cadit. Cecidit in cælo, cecidit in paradiso, in mari, & in omni-
 bus abyſſis. Christus descendit, & de cælo descendit & ipse est,
 qui etiam ascendit super omnes cælos, vt adimpleret omnia.

5. Bone Iesu, quomodo vndiq; pugnas pro me, deponens su-
 perbos & potētes de sede, & exaltans humiles? Et clamasti; *Za-*
chæ festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. At
illo festinans descendit, & filius Abraha factus est. Domine descende,
 priusquam moriar: *ut filius meus, sic orabat quidam regulus.* Et dixit
 illi Iesus; *Vade, filius tuus viuit.* Descendit etiam Iesus de monte,
 & secutæ sunt eum turbæ multæ; Descendisti Domine, vt saluū
 faceres genus humanū, quod perierat ascendendo. Et quare o-
 mnes tam cupidi ad ascendendum, tam tardi ad descendendum
 inuenimur? *Magister (ait alius) sequor te quocumque ieris.* Bene di-
 xit, sequor te; quia sequendo te nemo errat, quoniam lux es &
 dies; & qui ambulat in die, non offendit. Sequor te quocumque
 ieris, siue ascendendo, siue descendendo, quia bonum ascensum
 & descensum docuisti me. Bonus ascensus, de mundo ad patrē:
 libenter illuc ascendam, quoniam ibi est thesaurus meus indefi-
 ciens, & celebrantur ibi nuptiæ agni: sed & magnus dies festus
 omnium sanctorum mox appropinquabit. Ascendite ad diem fe-
 stum hunc. Ite & dicite fratribus meis: Ascendo ad patrē meum
 & Patrē vestrum, Deum meum & Deum vestrū. Quis ascen-
 det in montem istum, aut quis stabit in loco sancto eius? Mons
 Dei, mons pinguis est iste, vt quid suspicamini montes coagu-
 lator? Altus mons huiusmodi, à iacentibus non videtur. Pro-
 pterea Ioannes, qui pennis contemplationis eleuabatur, vidit
 agnū stantem supra montem Sion. Quem Propheta sequi cu-
 piens, orabat; *Quis dabit mihi pennas, sicut columba, & volabo, & re-*
quiescam? Ascendit etiam Simon Petrus, & ait: *Domine, bonum est*
nos hic esse. Isti viri sancti te (Domine Iesu) sunt secuti, & osten-
 didisti eis gloriam sempiternam, quam promisisti diligentibus te.

Gen. 3.

Psalm. 75.

Luca 10.

Ephes. 4.

Luca 1.

Luca 19.

Ioan. 4.

Matt. 8.

Ibid.

Ioan. 7.

Ioan. 20.

Psalm. 23.

Psalm. 67.

Apo. 14.

Psalm. 54.

Matt. 17.

Humilita-

te ascendi-

tur, super-

bia def-

cenditur.

Iam

Iam ascensum audiui, quia transit ad regnum tuum omnis, qui relinquit mundum.

Psal. 134.

6. Sed iterum descendimus, quoniam modo tempus descendendi aduenit. Domine inclina caelos tuos, & descende; tange montes superbiae, & fumigabunt. Descende ad nos, quia ad te ascendere non valemus. Si nitimur, deficimus: & si interdum ascendimus, curuum iter facimus, & peius agimus. & labimur in lumen profundum. Si qui uerit claudus currere, & contractus pedibus ambulare, tunc potest etiam superbus proficere. Quanto plus currit, tanto magis offendit: & quo altius salit, eo desperatius in ima ruit. *Si posueris in calum* (id est superbe) *nidum tuum, inde detraham*, dicit Dominus. Audiuius superbiam Moab, superbus est valde. Superbia eius & arrogantia eius, plusquam fortitudo eius. Quid superbis terra & cinis? Terra es, & in terram ibis. Descende prius, & tunc ascendes. Vanum est tibi ante lucem surgere, surge postquam sederis, quoniam quidem sic sanctos imitaris. Sedebat Iob in sterquilinio, Dauid coram Domino, Ezechiel in medio captiuorum. Sede tu, & scribe cito; Memeto, quia si Domine, quod sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me. Et

Abdia 1.

Isaie 10.

Ecl. 10.

Gen 3.

Psal. 126.

Iob. 2.

Ezech. 3.

Iob. 10.

Psal. 50.

Psal. 142.

Luca 18.

in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Recordare & illius Publicani, qui stabat a longe, & non audebat oculos in caelum leuare; sed percutiebat pectus suum dicens: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Amen dico tibi, quia descendit hic iustificatus ab illo, id est, pro illo, scilicet Pharisaeo. Quis sicut tu Domine Deus noster, qui in altis habitas, & humilia respicis in caelo & in terra, qui suscitatus a terra inopem, & de stercore erigis pauperem? Esto in humilitate nostra memor nostri. Custodi paruulos tuos, & humilia peccatores usque ad terram. Iudicare Domine Deus pupillo & humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram. Ecce per scripturas sanctas transiens, uideo sicut vulneratum superbum, & ipse de manu tua repulsus est. Sed iam uideri libet e contrario, qualis etiam humilis actu sit & moribus, quae cogitatio eius, & quod signum sanctitatis eius. Et Dominus: *Ecce domi laetetur*, quia humilis locum semper quaerit nouissimum, sicut scriptum est: *Cum imitatus fueris ad nuptias, uade & recumbe in nouissimo loco.* Non tamen hoc fictum, sed hunc debere sibi sentit ex digno. Alioquin non erit illi gloria neque merces apud Patrem, qui in caelis est, qui omnia uidet in abscondito. Si ab aliis obiurgatus & diffamatus fuerit, patienter sustinet, & humiliter tacet. Meditatur in corde, quanta opprobria sustinuit Saluator mundi. Dicebant enim Iudaei

Luca 7.

do filio Dei; Daemonium habet, & seducit turbas. Vorax est & potestater

Psal. 112.

Psal. 146.

Psal. 135.

Psal. 9.

Psal. 38.

Humilis & modesti mores & cogitatus qui sunt.

Luca 14.

Mat. 6.

tator vini, amicus publicanorum & peccatorum.

7. Consolatur his verbis seipsum humilis, & dicit; Non est seruus maior domino suo. Si patrem familias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticos eius? Sequar Dominum meum Iesum; quia ipse dixit: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Noli conturbari anima mea, quoniam digna factis recipis: Iesus autem nihil mali gessit, nec quicquam morte dignum fecit, & tamen vsque ad mortem crucis semetipsum humiliavit. Quia si in viridi ligno, quod erat in paradiso Dei, hæc fecerunt: in arido, quod tu es, quid fiet? Et ideo iniuste querulor, iuste autem patior, quotiescumque; & à quocumque vituperor. Si fuerit humilis increpatus & accusatus, non querit excusationes aut redargutiones; sed omnem offendit humiliationem, confitetur culpam, promittit sui emendationem. Cur hoc? Quia non hominibus placere, sed Deo querit satisfacere. Paruipendit confusionem hominum, quia timet diuinum iudicium, vbi occulta erunt manifesta. Quisquis humiliter modò confitetur culpam propriam, percipiet tunc à me peccatorum suorum remissionem.

8. Dicit ergo humilis, siue iniuste reprehensus; Peccasti, & malis coram te feci. Ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo. Sentit vulnus peccati interiùs, & ideo fert leuius, quicquid cruciat exteriùs. Hoc est enim magnum humilitatis indicium, confiteri in redargutione peccatum proprium. E contrario quidam superbe agunt excusando, & se defendendo coram aliis. Non (inquit superbia eorum) hoc feci; aut si feci, bene feci. Si malè non multum malè: neque in tantum, sicut isti dicunt. Quis est ille homo, qui talia loquitur de me? Et tamen istiusmodi fabulatur aliquando publice de perpetratis malis suis, ibi inquiens fui, & talia feci; hæc dixi, & sic respondi. Quantæ miseræ & cæcitatæ est, illud ore proprio pronuntiare, se malè egisse, & peccatorem se reputari ab aliis ferre non posse? Filii hominum vsquequo diligitis hanc vanitatem, & queritis mendacium? Si interrogatus fuerit humilis, non promptulus ad responsa inuenitur, sed serus & prouidens. Non est etiam ad risum facilis, sed grauitate temperatus. Cor eius deuotione spirituali citius tangitur, quia de temporali gaudio non consolatur. Compunctioni est deditus, & ad considerandum se inuenitur primus. Studet propria flere mala, aliorum bona considerare, & infirma eorum portare, & pio modo excusare. De magnis & sublimibus præsentis vitæ rebus, de honoribus & dignitatibus, de gradibus & cathedris minimè curat,

Mat. 10.

Luca 9.

Phil. 2.
Luca 23.Psal. 50.
Psal. 37.

Psal. 4.

Psal. 48.

curat, sed omnia peritura & vana esse considerat. Homo enim cum interierit, non sumet hæc omnia secum.

Psal. 87.

9. Et vbi (inquit) sunt, qui in hoc mundo floruerunt? Tanquam peregrinus & hospes vnius noctis; sic pertransierunt. Cōtemnit ergo omnes mundi honores, amplectitur opprobria & abiectio- nes. Eligit abiectus esse in domo Dei magis, quam habitare in tabernaculis peccatorū. Suscipit leue iugum Christi, abiicit laboriosam seruitutē diaboli. Nihil laboriosius, quam velle accē- dere, & hoc frustra; quia superbus timet semper, ne superetur; & quotidie deiicitur, ipso etiam ignorante. Pax autem & gaudium cum humili, qui per viam planā sanctorum graditur, & in val- libus commoratur. Valles enim abundabunt frumento, hoc est, consolatione Spiritus sancti: clamabunt & hymnū dicent pro donis, quæ perceperunt. Propterea nil iam quærit in terrenis, quia spes eius tota suspensa est in cælestibus. Orat cū Prophe- ta, & dicit: *Spes mea Domine à iuuentute mea tu es, portio mea in terra viventium.* Quid enim mihi est in cælo, & à Deo meo quid volui super terram? Deus cordis mei, & pars mea Deus in æter- num. Subesse desiderat, aliis seruire paratus est propter nomen meum. Recordatur enim Scripturæ dicentis: *Remansit puer Iesus in Hierusalem, & non cognouerunt parentes eius.* Vbi mox sequitur: *Et descendit cum eis, & erat subditus illis.* Et iterum; *Ego in medio ve- strum sum, sicut qui ministrat.* Dicit ergo ad semetipsum: *Nōne subiecta Deo eris anima mea, quoniam ab ipso salutare meum?* Verun- tamen subiecta esto Deo anima mea: quia ipse est salus tua.

Psal. 64.

10. Familiaris est humilibus amor subiectionis, despectionis, & nullius reputationis. Et vbi possunt tales inueniri? Domine mi, tu scis. Tibi nota est omnis cōgregatio sanctorū, quoniam hu- milium inhabitator es mentium. Non sum ex illis; sed miserere mei & parce peccatis meis, vt detur mihi locus pænitię, il- lorum saltem meritis. Gaudeant, qui huiusmodi sunt, quia ma- gnā gratiā apud te inuenerunt. Ecce ad memoriam venit illa omnium sanctorum sanctissima Dei genitrix virgo Maria, cui ab angelo dicitur; *Ne timeas Maria, inuenisti enim gratiam apud Dominum.* Et ego cur non inuenio gratiam in oculis tuis? Quia (inquit Dominus) necdū paruus factus es sub oculis tuis. Defe- ctus gratiæ est, propter aggeres superbiæ. Eiice primū hanc tra- bem de oculo tuo, & tunc videbis, quid facturus sim humili ser- uo meo. Quando negavi humili gratiam? Et quando non exau- diai orationē pauperis? Audi prophetam: *Iste pauper clamauit ad Dominum, & Dominus exaudivit eum, & ex omnibus tribulatio- nibus eius saluauit eum; quia respexit Deus in orationem humilium, & non spreuit preces eorum.* Multi elato corde accedunt ad me, &

Psal. 21.

ego

Luca 2.

Et descendit cum eis, & erat subditus illis. Et iterum; Ego in medio ve-

Luca 22

strum sum, sicut qui ministrat. Dicit ergo ad semetipsum: Nōne

Psal. 61.

subiecta Deo eris anima mea, quoniam ab ipso salutare meum? Verun-

Luca 1.

Domini. Et ego cur non inuenio gratiam in oculis tuis? Quia (inquit Dominus) necdū paruus factus es sub oculis tuis. Defe- ctus gratiæ est, propter aggeres superbiæ. Eiice primū hanc tra- bem de oculo tuo, & tunc videbis, quid facturus sim humili ser- uo meo. Quando negavi humili gratiam? Et quando non exau- diai orationē pauperis? Audi prophetam: *Iste pauper clamauit ad Dominum, & Dominus exaudivit eum, & ex omnibus tribulatio- nibus eius saluauit eum; quia respexit Deus in orationem humilium, & non spreuit preces eorum.* Multi elato corde accedunt ad me, &

Psal. 35.

ego

Psal. 101.

ego

ego non exaudio eos. Petunt, non vt sanentur à peccatis, sed vt appareant sancti hominibus. Optant deuotionem, sed pati nolunt mecum confusionem: humilitatem concupiscunt, sed cum humilibus contemni ab hominibus refugiunt. Sic amare querunt virtutes sine odio vitiorum, & falluntur in desiderio suo. Qui enim vult habere dulcedinem virtutis, extirpare debet cor à vitiis, & passionum tribulis. Humilis autem nititur semper destruere omnem elationem cordis, & odit praelationem super alios, quæ est iniquitas maxima. Nam hæc angelos fecit dæmones, & homines constituit peccatores; quia immundus est coram Deo omnis, qui exaltat cor suum.

11. Væ, qui magni estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. Væ, qui creditis omne altum sanctum; & ad omne sublime dicitis, Honor Dei est & gloria eius. Et quare decipitis cor vestrum? Multum erigimini filij Leui. Nolite ambulare in magnis & mirabilibus super vos, sed inclinate rebelles ceruicem vestram. Quod si non feceritis, ego ascendam contra vos, & conuocabo cælum & terram & omnia elementa aduersum vos, & pugnabit mecum orbis terrarum contra insensatos & superbos. Et incuruabitur altitudo vestra, & sublimis erit in conculcationem, & gloriosus terræ in confusionem. Væ, qui ascenditis ad latera aquilonis super montem excelsum valde, vt videatis omnia regna mundi & gloriam eorum. Et dicitis; Spes nostra turris Babylonis; illic sedebimus, & gaudebimus. Sed non erit, neque stabit verbum istud. Planctum istum pro cantu audietis: *Filia Babylonis misera, beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam promeruisti. Ecce malleolus & incus, virga & baculus, stridor & fletus, super omnem arrogantem. Casus & deiectio, ignominia & confusio, super omnem presumentem. Nolite ergo in altum extollere cornu vestrum, nolite loqui aduersum Deum iniquitatem; sed exinanite vos, vsque ad fundamentum in ea congregatione, in qua statis.*

12. Fundamentum est ipsa humilitas, & aliud fundamentum nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Iesus. Hoc fundamentum fundatur in montibus sanctis: diligit enim Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Babylonis. De humilibus loquendum fuerat, sed superbia Satanæ hoc impediuit. Nam sunt plurimi ad ascensum tam prompti, ad descensum verò pigri; satis parati ad honores, ad gradus, & praelationes. Sentiant de se magna, præsumunt fortia, & imaginantur his multa similia. Hæc mala cauenda sunt, & à corde pauperum Christi citius repellenda. Est etiam laudandum in humili valde, quod tã tardus inuenitur ad tumultus seculi, ad interiora verò

sole-

Isaia 5.

Sap. 5.

Isaia 2.

Psal. 138.

Psal. 74.

Psal. 136.

Psal. 86.

ſollicitus; quoniam apparere foris nimis metuit, & abſcondi ab hominibus velut mortuus gaudet. Studium eius circa humilia exempla ſanctorum, circa materiam propriæ fragilitatis, & memoriam humilis Ieſu inter homines conuerſantis. Multâ inuenit ſeipſum humiliandi cauſam, & ſilvam magnam quærit deuotè meditando tam diebus quàm noctibus.

13. Legit ergo in ſcripturis ſanctis, & cõſiderat quàm longa ſit à ſanctorum virtutibus, Miratur eorũ exercitia, labores, tentationes, abſtinentias: intuetur ſummã humilitatem, fortiſſimam patientiam, perfectam obedientiam, & plenam omnium rerum ſecularium mortificationem. Deſtet ideo acriter, & contriſtat vehementer; quia non eſt in eo talis virtutũ feruor, neque pro acquirendis virtutibus cõſimilis labor. Ah puluis, inquit, quid non ſumus? Caro & ſanguis, in quibus nos inuoluti iacemus. Terra patria noſtra, terrena cogitatio noſtra, animalis cõuerſatio noſtra, lignum & lapides occupatio noſtra. Eſca & potus, ſomnus & otium, in finibus noſtris. O quantum in imo ſumus, qui vix veſtigium pedis de virtutibus ſanctorum habemus? Et tamen adhuc ſuperbimus, & viam humilitatis non quærimus! Adhuc in bonis tepeſcimus, in malis quotidie ſeneſcimus, & putari aut videri ab aliis aliquid volumus. Hoc eſt enim alienũ ab humili corde, quod feruet iugiter proficiendi deſiderio. Cõſiderauit enim ſe, & abiit amarus in indignatione ſpiritus ſui, ad interius cubiculum ſuum, vt ploret ſibi. Deinde ſurgens legit in Apoſtolo Paulo, quid de ſe ſentiat: *Ego (inquit) ſum minimus Apoſtolorum, qui non ſum dignus vocari Apoſtolus, quoniam perſecutus ſum eccleſiam Dei.* Et in Euan gelio de beata virgine: *Reſpexit Deus humilitatem ancilla ſua.* Et iterum in propheta: *Humiliaui in ieiunio animam meam, & poſui veſtimentum meum cilicium.* Et cum Abraham: *Loquor ad Dominum meum, cum ſim puluis & cinis?* Omnia hæc operatur in electorum cordibus vera humilitas, quæ omnium virtutum cauſa eſt & cuſtos.

Iacob 1.

I Cor. 15.

Lucæ 1.

ſal. 34.

Gen. 18.

Humilitatis laus

Iacobi 4.

Lucæ 1.

14. Surge nunc, atque occurrens illi, dic ad eam: Beneueniat Domina mea humilitas. Ingredere ad me, ô virtus Chriſti, inuentrix gratiæ, ſingularis gloriatio virginis Mariæ. Accede ad me, ô reparatio læſæ charitatis, reconciliatio totius humanæ perditionis. Per te cæli aperti ſunt, & per te clauſtra inferni cõfracta. Per te erecti ſumus, & per te ad patriã reducti. Tu de peccatoribus facis iuſtos, & iuſtos angelis associas. Tu Chriſtũ de cælo vocaſti, & Mariã ſuper choros angelorum exaltaſti. Deus licet diues ſit in gratia, nemini tamen niſi humili confert gratiam. Et quia hæc virtus præ omnibus in Maria abundauit, ideo & ipſa gratia plena fuit. Jam claret, quod humilitas eſt omnium ſanctorum,

sanctorū, & fuit semper virtus maxima. Ipsa meretur, quod meritis non debetur; ipsa percipit, quod littera non docetur. Hæc casum nescit, quia nunquam de se magna præsumit. Qui hanc habet, diligit & custodit; in pace Christi dormiet, & requiescet, sicut Christus humilibus repromisit, *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* *Mat. 11.*

CAPVT III.

De patientia.

1. Postquam (Domine) de sancta paupertate & humilitate, quædã eloqui dignatus es, restat iam, vt secundū promissum tuum, de patientia mirabili virtute, seruo tuo aliqua insinues. Fateor hoc namque coram te, multum me hac virtute egerere, & valde mihi opus esse multa patientia. Qualis est enim vita mea, nisi quædam longa miseria, a die natiuitatis vsque in diem sepulturæ meæ? Et nihil inter hæc vacat, quod non laborem & dolorem mihi multiplicet. Et quomodo in hanc veni miseriam, Deus meus? Tu nosti bene, quanta mala circumdederunt me in corporis carcere positū: & nemo est, qui ita nouit miseriam hominum sicut tu, Domine Deus noster. Vide ergo, quàm necessaria mihi sit patientia. Quid est anima mea, quòd in terra inimicorum es? Nam si in via Dei ambulasses, habitasses vtique in pace super terram. Dereliquisti Dominum Deum tuum, fontem aquarum viuentium: & fodisti tibi cisternas, quæ non poterant aquas continere, & ideo tradita es manibus odientium te.

Patientia
virtus mi-
rabilis.

Vita homi-
nis quasi
quædam
longa mi-
seria.

Baruc. 3.
Hier. 2.

2. Sed reuertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te. Propter peccata mea Domine, hæc omnia iusto iudicio tuo euenerunt super me. Peccaui cum patribus meis, & porto graue iugum super omnes filios Adam, quoniã filij iræ omnes filij eius.

Verū tamen nisi subuenisset nobis auxiliū tuum de cælo, quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorra similes essemus, quæ submersæ sunt in momento. Ideoque misericordiæ tuæ multæ Domine, quòd consumpti non sumus: & bonitas magna nimis, quòd adhuc viuimus. Filij mortis eramus omnes, sed præuenisti nos in miserationibus tuis, & non sicut delictum nostrū, sic & iudicium tuum, superabundauit misericordia tua super omnia opera nostra pessima. Recordatus es, quia puluis sumus: & homo, sicut scenū & flos agri. Tibi hæc dixi Deus, & Pater misericordiarū, vt scirem miseriam meam, & causam miseriarū omnium rectum iudiciū tuum. Sed tamen adhuc quæro ex omnibus his, si qua sit cõsolatio in Christo Iesu Domino nostro. Et si nõ ad plenum mereat consolari, tribue saltem ex parte aliqua. Quis ergo

Ecclesi. 10.
Ephes. 2.
Isaia 1.
Thren. 3.

Psal. 102.